

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 654/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Calabrio AB**, Vasagatan 16, Štokholm, Švédsko, zastúpenej JUDr. Marekom Baraníkom, advokátom, Prievozská 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-48Ercud/2/2013 o návrhu na zastavenie exekúcie takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B3-48Ercud/2/2013 o návrhu na zastavenie exekúcie **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B3-48Ercud/2/2013 o návrhu na zastavenie exekúcie konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **4 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,16 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B3-48Ercud/2/2013 o návrhu na zastavenie exekúcie. Žiada priznať jej finančné zadosťučinenie 9 467,66 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 654/2025-14 z 5. novembra 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť v celom rozsahu na ďalšie konanie.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Sťažovateľka je oprávnenou v exekučnom konaní vedenom mestským súdom [predtým Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“)] pod sp. zn. B3-48Ercud/2/2013, predmetom ktorého je vymozenie sumy 59 394 eur s príslušenstvom od povinnej ALISON Slovakia s.r.o. Okresný súd na základe návrhu sťažovateľky z 5. marca 2013 poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie 30. augusta 2013. Povinný podal 31. decembra 2013 návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 48Ercud/2/13-70 z 24. marca 2014 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju. Sťažovateľkou podané odvolanie proti uvedenému uzneseniu okresného súdu odvolací súd uznesením č. k. 21CoE/225/2014-81 z 18. novembra 2014 odmietol ako oneskorene podané. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7ECdo/8/2019 z 27. novembra 2019 tak, že uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Keďže sa následne vo veci nekonalo, sťažovateľka žiadala v októbri a novembri 2022 okresný súd aj odvolací súd o pokračovanie v konaní a 16. januára 2023 podala sťažnosť odvolaciemu súdu na prietahy v konaní. Odvolací súd vo svojej odpovedi z 24. januára 2023 uviedol, že vec mu po rozhodnutí dovolacieho súdu napadla 18. februára 2020 a rozhodol o nej uznesením z 29. apríla 2020, teda po dvoch mesiacoch, a to tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutie spolu so spisom bolo okresnému súdu zaslané 16. júna 2020 a všetky ďalšie úkony vrátane doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu bol povinný vykonať okresný súd.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka podala 9. marca 2023 okresnému súdu sťažnosť na prietahy v konaní, keďže vo veci žiadnym spôsobom nekonalo od zaslania rozhodnutia spolu so spisom zo strany odvolacieho súdu. Okresný súd vo svojej odpovedi z 11. apríla 2023 vyhodnotil sťažnosť na prietahy ako dôvodnú. Následne však bol súd prvej inštancie ďalej nečinný.

6. Postup mestského súdu (resp. jeho právneho predchodcu) v predmetnej veci je podľa názoru sťažovateľky dlhodobo neefektívny a nesústredený, čo vo významnej miere ovplyvňuje celkovú dĺžku konania a vo výsledku znamená odmietnutie možnosti sťažovateľky domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

7. Mestský súd vo svojom vyjadrení popísal priebeh napadnutého konania o návrhu na zastavenie exekúcie a uviedol, že rýchlota konania reflektuje na možnosti príslušného súdneho oddelenia, a poukázal na množstvo jemu pridelených exekučných spisov. Ide podľa neho o na posúdenie komplikovanejšiu, nie bežnú problematiku exekúcie, čo vyplýva aj z rozdielného odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu. V správaní sťažovateľky nevezhladol také okolnosti, ktoré by negatívne prispeli k celkovej dĺžke exekučného konania.

8. Mestský súd uznal existenciu obdobia dlhšej procesnej nečinnosti v napadnutom konaní, preto považuje ústavnú sťažnosť za opodstatnenú, avšak požadované finančné zadost'učinenie je podľa neho neprímerane vysoké.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

12. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, kde ide o rozhodovanie súdu o návrhu povinného na zastavenie exekúcie, ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania o predmetnom návrhu nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci.

13. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v konaní o predmetnom návrhu, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní o danom návrhu k zbytočným prieťahom.

14. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu (resp. jeho právneho predchodcu) z hľadiska existencie zbytočných prieťahov v konaní o predmetnom návrhu, vychádzajúc z ústavnej sťažnosti, z vyjadrenia mestského súdu a z predloženého súdneho spisu. Návrh povinného na zastavenie exekúcie bol právnenému predchodcovi mestského súdu doručený 31. decembra 2013, súd prvej inštancie o ňom rozhodol uznesením z 24. marca 2014 a odvolací súd uznesením z 18. novembra 2014 oprávneným podané odvolanie proti uvedenému uzneseniu súdu prvej inštancie odmietol. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený 20. apríla 2015 dovolanie, pričom veci bola predložená dovolaciemu súdu 9. októbra 2015. Dovolací súd 10. marca 2017 spis vrátil okresnému súdu bez rozhodnutia o dovolaní pre nesplnenie podmienok na predloženie spisu a uložil mu pokyny na vykonanie nápravy. Následne však ostal súd prvej inštancie nečinný dva roky a tri mesiace, keď až 12. júna 2019 plnil pokyny dovolacieho súdu. Po zrušení uznesenia okresného súdu z 24. marca 2014 odvolacím súdom a vrátení veci okresnému súdu 17. júna 2020 okresný súd doručoval zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu až 29. marca 2023, teda po vyše 2 rokoch a 9 mesiacoch nečinnosti. Po doručení uvedeného uznesenia v apríli 2023 ostal súd prvej inštancie opäť nečinný, a to cca 2 roky a 7 mesiacov, po ktorých uznesením z 28. novembra 2025 rozhodol o návrhu povinného na zastavenie exekúcie. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že mestský súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti sám uznal existenciu obdobia dlhšej procesnej nečinnosti v napadnutom konaní.

15. Vo vzťahu k obrane mestského súdu spočívajúcej v argumentácii o zaťažnosti príslušného súdneho oddelenia ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 35/03, II. ÚS 52/99).

16. Vychádzajúc z celkovej dĺžky rozhodovania o predmetnom návrhu povinného a z popísaných časových úsekov medzi jednotlivými úkonmi súdu prvej inštancie, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní o návrhu zastavenie exekúcie došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. K sťažovateľkou namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku neprimeranej dĺžky napadnutého konania o návrhu na zastavenie exekúcie, ústavný súd poznamenáva, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prieťahy (spôsobené neodôvodnenou nečinnosťou alebo neefektívnou a nesústredenou činnosťou), ako aj celková doterajšia dĺžka preskúmaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmet konania, teda to, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 242/07). Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vykonanie spravodlivosti s neprimeraným oneskorením vo svojej podstate ohrozuje základné právo na súdnu ochranu, a tým aj dôveryhodnosť justície (m. m. IV. ÚS 184/2010, IV. ÚS 13/2018).

18. Na základe skutočnosti, že od podania návrhu na zastavenie exekúcie v napadnutom konaní uplynulo už takmer 12 rokov, súd prvej inštancie bol v rámci rozhodovania o tomto návrhu celkovo nečinný cca 7 rokov a 7 mesiacov a o predmetnom návrhu nie je stále právoplatne rozhodnuté, ústavný súd zastáva názor, že uvedený stav je nezlučiteľný s požiadavkami vyplývajúcimi z podstaty základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Dlhodobo trvajúce súdne konanie o danom návrhu bez právoplatného rozhodnutia možno kvalifikovať vo vzťahu k sťažovateľke ako odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*). Postupom mestského súdu (resp. jeho právneho predchodcu, pozn.) v napadnutom konaní o návrhu na zastavenie exekúcie tak došlo aj k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

19. V kontexte namietaného porušenia práv sťažovateľky garantovaných prostredníctvom čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy, postupom mestského súdu v napadnutom (exekučnom) konaní ústavný súd v súlade so svojou stabilnou judikatúrou zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o namietanom porušení základného práva účastníka exekučného konania na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) preskúmava postup exekučného súdu len v súvislosti s jeho rozhodovaním o konkrétnom procesnom návrhu, pričom za rozhodujúcu v tomto smere nepovažuje celkovú dĺžku vykonávanej exekúcie. Uvedený prístup vychádza z toho, že príslušný exekučný súd nie je orgánom verejnej moci, ktorý by viedol samotný výkon rozhodnutia podľa Exekučného poriadku, ale jeho právomoc rozhodovať v exekučnom konaní sa realizuje výlučne v prípadoch ustanovených zákonom (Exekučným poriadkom). K prípadným prieťahom v exekúcii (vedenej povereným súdnym exekútorom), za ktoré by niesol zodpovednosť exekučný súd, preto môže dôjsť práve a len v prípadoch zákonom predpokladanej ingerencie exekučného súdu do prebiehajúcej exekúcie (III. ÚS 867/2016, m. m. napr. II. ÚS 498/2014, II. ÚS 516/2017).

20. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom mestského súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, mu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby v napadnutom konaní o návrhu na zastavenie exekúcie konal bez zbytočných prieťahov, pretože o uvedenom návrhu nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne rozhodnuté.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

22. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 9 467,66 eur, čo odôvodnila opakovanou úplnou nečinnosťou súdu prvej inštancie, pričom zdôraznila, že právoplatne priznaná majetková hodnota je reálne znehodnocovaná infláciou za roky nečinnosti konajúcich súdov, predovšetkým mestského súdu, resp. jeho právneho predchodcu.

23. Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

24. Vzhľadom na dĺžku konania vedeného mestským súdom, resp. jeho právnym predchodcom o návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj na jeho neodôvodnenú nečinnosť popísanú v bode 14, berúc do úvahy predmet konania na mestskom súde i správanie sťažovateľky, ústavný súd považoval priznanie 4 000 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadostučinenie. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadostučinenia návrhu sťažovateľky nevyhovelo.

V.

Trovy konania

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

26. Ústavný súd považuje za opodstatnené priznať sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/4 z výpočtového základu. Sťažovateľkou uplatnená suma trov konania (949,16 eur) neprevyšuje sumu vypočítanú ústavným súdom, preto ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v požadovanej sume.

27. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. decembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu